

עושיין פסין פרק שני עירובין

י.מ.

תורה אור

1. לך דמיה תהלה אלהים בציון וְךָ יְשֻׁלֵם נָדָר: תהלים סה ב עברי בעמק הבקבא מעין וּשְׁתוּרוֹתָם גַּם בְּרִבּוֹת יַעֲטֶה מוֹרָה:

2. תהלים פד ז וְיָצֵאוּ וְיָרְאוּ בַּפְּגַרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשֻׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִבְדָּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר: ישיעיהו סו כד

3. כפלה הירבון וְרַקְתָּר מִבְּעַד לְצִמְתָּר: שיר השירים ו ז
4. המוציא אֲתֶכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיטִי לְכֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי: ויקרא כב לג

5. כי אני יְהוָה וְהַמַּעֲלָה אֲתֶכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיטִי לְכֶם לְאֱלֹהִים וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי: ויקרא יא מה
6. וְיָרְדוּ הַגִּבּוֹרִים וְיִשְׁעוּ אֲשֶׁר לָקַח חַיִּים שְׂאֵלָה וְתִכְסֹּב עֲלֵיהֶם אֶרֶץ וְיִאָבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל: כמכרבו טו לג

7. וְיִאֲמַר קְרִיאֵי מִצְרָה לֵי אֵל יְיָ וְיַעֲנֵנִי מִבְּשָׁן שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְתִּי קוֹלִי: יונה ב ג
8. וְיִסְלַעוּ מִמְּנוֹרַת יַעֲבֹד וְתִרְוַה מִגִּסְרֵי שְׁרִיזֵי גָאֵם יְיָ אֲשֶׁר אֱרוֹ לוֹ בְּצִיּוֹן וְתִגְדַּר לוֹ בִּירוּשָׁלַם: ישיעיהו לא ט

9. הַיִּסּוּפֵר בַּקֶּבֶר חֲסִידְךָ אֲמֹתֶיךָ בְּאֲבֹדוֹן: תהלים פח יב
10. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז

11. וְיַעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מִשִּׁיט הַיָּם וְיִרְקַם עַל סִלְעֵי רַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים קו ז
12. יִשְׁבִּי חֲשֶׁךְ וְצַלְמֹת אֲסִירֵי עֵינַי וְגִרְלֵי: כִּי עָרוּךְ מֵאֲתָמוּל תִּפְתָּח גַּם הַיּוֹם לְמַלְךְ הַיּוֹקֵן וְתַעֲמִיק הַרְחֵב מִדְּרָתָהּ אֵשׁ וְעַצִּים הַרְבֵּה נִשְׁמַת אֵשׁ בַּנְּחָל גְּפָרִית בַּעֲרָה כֹּה: ישיעיהו לו לג

13. הַיִּסּוּפֵר בַּקֶּבֶר חֲסִידְךָ אֲמֹתֶיךָ בְּאֲבֹדוֹן: תהלים פח יב
14. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז

15. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז
16. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז

17. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז
18. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז

19. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז
20. כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרַגְלֵי בֹנֵי שָׁחַת: תהלים טו ז

[פושעי ישראל אין אור שולטת בהן ק"ו ממוזב הזהב. מימה דבמס' חגיגה (דף כו.) עבד ק"ו מסלמנדרה דתלמידו חכמים אין אור שולטת בהן מק"ו וי"ל דפושעי ישראל פניהם משחירי' ואלו תלמידי חכמי' כלל וכלל לא]:
בר מבא וכו' ט. לא שייך למחשביה צהוב צ"מ (דף נח: ג) גבי שלשה יורדין לגיהנם ואינן עולין דזה עולה כשקיצל דינו והא' ללא חשיב הסם פושעי ישראל בגופו והלדוקין כו' ט' דלין עולין לפי ששנייהם צברייתא' ט' ואע"ג דמלצין פני חזירו חשיב ליה ותני ליה צמס' אצות מ"מ אשמעינן דמכנה שם הוי מלצין אע"ג דלש זיה צשמיה:

ד"ר מ"א היינו דירוש' ש"ם. דכתיב (יהושע טו) גי'א זן הנס וגו' ירושלים ולא גרסינן היינו דמדבר: בא"ר שחת כדכתיב כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת. (והיינו ללא דשמו ומתאי קרא הוה מלי לאתויי דשמו שאול והא' ללא מייתי קרא ט' ואתה אלהים תורידם ללא שחת' דהאי קרא צקבר כתיב דמנוכס סיפא דקרא אשוי דמיס וממנה לא יחלו ימייהם: וצ"ל מות דכתיב יושבי חשך וצ"ממות. האי קרא צתהלים כתיב גזי ט' ארבעה לריבין להודות וגרלה כספרים דגרסי צטרס אלך ולא אשזב אל אך חשך וצלמות (איזב ט') חיתית גרס דתחתית כתיב ציחוקאל (ל"ב) כשהראה הקצ"ה שכל הגוים יורדים לגיהנם כתיב שם אל חרן תחתית]:

והאיכא תפתה. תימה דלא חשיב עלוקה' ור"ת מפרש דעלוקה שם חסכ כמו לאתיחל והא' דמוקי ליה צמסכת עבודה וזה (דף ק"ו.) צגיהנס היינו משוס דכתיב צתריה שאול ועוזר רחס ומיהו קשה דצפסיקתא לא חשיב להס צשמות שלמה וגס בגי' דצרי' ט' וד' דצריס ט' הכמוצים צאותו ספר לא חשיב עלוקה ואע"ג דלא חשיב נמי יקא היינו משוס דשמה ליה כלל אגור והפייע ט' נמי יקדו צגס גיהנס צולת אין לור חלף יקדו צהצבי עלק: א"ם בין הנהרות הוא. משמע דצין הנהר' לאו היינו צבל ודלא כפ"ה שפי' צי' יוססין (קדושין דף עג.) גזי צין הנהרות הרי הוא כגולה ליוססין וצפסיקין (דף עג:) נמי אמרי' צבל נמי מקיף לה פרת מחד גיסא ודגלת מחד גיסא:

שן
 ועולה עשן מביניהן וזו היא ששנינו ציני הר חבזל כשירות וזו היא פתחה של גיהנם דירושלים א"ר יהושע בן לוי ז' שמות יש לגיהנם ואלו הן שאול ואבדון ובאר שחת ובור שאון וטיט היון וצלמות וארץ התחתית שאול דכתיב ט' מבטן שאול שועתי שמעת קולי אבדון דכתיב י' היסופר בקבר חסדך אמונתך באבדון באר שחת דכתיב י"א כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת ובור שאון וטיט היון דכתיב י"ב ויעלני מבור שאון מטיט היון וצלמות דכתיב י"ג וישיבי חשך וצלמות וארץ התחתית גמרא הוא ותו ליכא והאיכא גיהנם גיא שעמוקא ט' (בגיהנם) שהכל יורד לה על עסקי ט' הנם ט' והאיכא תפתה דכתיב י"ד כי ערוך מאתמול תפתה הוא שכל המתפתה ביצרו יפול שם גן עדן אמר ריש לקיש אם בארץ ישראל הוא בית שאן פתחו ואם בערביא בית גרם פתחו ואם בין הנהרות הוא דומסקנין פתחו בבבל אביי משתבח בפירי דמעבר ימינא רבא משתבח בפירי דהרפניא: וביניהן כמלוא שתי וכו': פשיטא כיון דתנא ליה דקשורות הוו אנן ידעינן דלא הוו מותרות מהו דתימא קשורות כעין קשורות אבל ממש לא קמ"ל ולא מותרות: אחת נכנסת ואחת יוצאת: תנא רבקה נכנסת ורבקה יוצאת: ת"ר כמה ראשה ורובה של פרה שתי אמות וכמה עוביה של פרה אמה ושני שלישי אמה שן

למטעי כרם. ויהנו שכניה ושבח הוא לה שמכרת לטובה: **כסה. עץ** שפוחת פיו שלא יכול לדבר: **לך דומיה.** הכל שותקין כנגדך: **שדומה עליו נוי.** נוחין לו יסורין שמקבלן מאהבה: **ולך ישולם נדר.** אותה דומיה שהוא דומה ציטורין דומה לו כשילום נדר: **מעין יסוהו.** כמעין של שיתין נקב צבצני המוצח שניסוך היין של ספלים יורד לתוכו כל השנה כדלמרי' צלוצב וערצה (סוכה מט.): **הפושעי' צי.** עדיין ואפי' צשעת מולעתם ואשם: **דא"כ.** דהא דר"ל צפושעי ישראל מוקי לה להאי קרא דכתיב ואשם לא מוכה קשיא דידיה ארדייה: **ולא מצסקר.** איננו מכירו שהוא יהודי דמשכה ערלתו דומה לו כמי שאינו ניימול: **המוילא והמעלה.** המוילא אמתס מארץ מצרים (ויקרא כג) וכן המעלה אמתס מארץ מצרים (שם ט): **דפשעי' צחיייה:** **מצטן שאול.** יונה צן אמתס קאמר ליה: **דצדי רבן יוחנן צן זכאי.** צרייתא שספדה צבית מדרשו כעין מוספתא ספידר ר' חייא ור' אשעיא: **ליני דקליס:** כשרין. ללוצב: **טיט היין.** הוא רפש לטצוע צו וצלע"ו פני"ק וקמס טיט היינו שראוי לצנין: שחת זכאר שחת חלא מילתא היא: על עסקי ט' הנס. עריות: **תפסה.** גיהנס דכתיב צהוא קרא מדורתה אש ועליס הרצה: **ציס ארץ פיתחו.** שפירומי מתוקין מכל ארץ ישראל: **משחצה צפירות דעצר ימינא.** משחצה צפירות של עצר הנהר פרת צדרומו: **רבקה נכנסת ורבקה יוצאת.** ולא פרה נכנסת ופרה יוצאת דא"כ לא הוו לכו קשורות: **כמה ראשה ורובה של פרה.** שנתנו חכמים שיעור להחמק פסין מן הצור שיהו רחוקין כדי ראשה ורובה כדמנן צמתני [פ:]

שן
 שנים ולא שלטה בו האור פושעי ישראל שמליאין מצות כרמון שנאמר כפלא הרמון רקתך ואמר ר"ש בן לקיש אל תיקרי רקתך אלא ריקתך שאפי' ריקנין שבך מליאין מצות ט' כרמון עאכ"ו אלא הא דכתיב עוברי בעמק הבקבא הוא דמחייבי היא שעתא בגיהנם ואתי אברהם אבינו ומסיק להו ומקבל להו בר מישראל שבא על בת עובד כוכבים דמשכה ערלתו ולא ט' מבשקר ליה מתקיף לה רב כהנא השתא דאמרת הפושעים דפשעי ואולי אלא מעתה דכתיב ט' המוציא ט' והמעלה דמסיק ודמפיק הוא אלא דאסיק ואפיק הכי נמי דפשעי הוא ואמר רבי ירמיה ט' (בר) אלעזר שלשה פתחים יש לגיהנם אחד במדבר ואחד בים ואחד בירושלים במדבר דכתיב ז' וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה בים דכתיב ט' מבטן שאול שועתי שמעת קולי בירושלים דכתיב ט' נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים ותנא דבי רבי ישמעאל אשר אור לו בציון וזו גיהנם ותנור לו בירושלים וזו פתחה של גיהנם ותו ליכא והאמר ר' מריון אמר ר' יהושע בן לוי ואמרי לה תנא רבה בר מריון דבבי רבי יוחנן בן זכאי שתי תמרות יש בני בן הנום

שן
 שנים ולא שלטה בו האור פושעי ישראל שמליאין מצות כרמון שנאמר כפלא הרמון רקתך ואמר ר"ש בן לקיש אל תיקרי רקתך אלא ריקתך שאפי' ריקנין שבך מליאין מצות ט' כרמון עאכ"ו אלא הא דכתיב עוברי בעמק הבקבא הוא דמחייבי היא שעתא בגיהנם ואתי אברהם אבינו ומסיק להו ומקבל להו בר מישראל שבא על בת עובד כוכבים דמשכה ערלתו ולא ט' מבשקר ליה מתקיף לה רב כהנא השתא דאמרת הפושעים דפשעי ואולי אלא מעתה דכתיב ט' המוציא ט' והמעלה דמסיק ודמפיק הוא אלא דאסיק ואפיק הכי נמי דפשעי הוא ואמר רבי ירמיה ט' (בר) אלעזר שלשה פתחים יש לגיהנם אחד במדבר ואחד בים ואחד בירושלים במדבר דכתיב ז' וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה בים דכתיב ט' מבטן שאול שועתי שמעת קולי בירושלים דכתיב ט' נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים ותנא דבי רבי ישמעאל אשר אור לו בציון וזו גיהנם ותנור לו בירושלים וזו פתחה של גיהנם ותו ליכא והאמר ר' מריון אמר ר' יהושע בן לוי ואמרי לה תנא רבה בר מריון דבבי רבי יוחנן בן זכאי שתי תמרות יש בני בן הנום

שן
 שנים ולא שלטה בו האור פושעי ישראל שמליאין מצות כרמון שנאמר כפלא הרמון רקתך ואמר ר"ש בן לקיש אל תיקרי רקתך אלא ריקתך שאפי' ריקנין שבך מליאין מצות ט' כרמון עאכ"ו אלא הא דכתיב עוברי בעמק הבקבא הוא דמחייבי היא שעתא בגיהנם ואתי אברהם אבינו ומסיק להו ומקבל להו בר מישראל שבא על בת עובד כוכבים דמשכה ערלתו ולא ט' מבשקר ליה מתקיף לה רב כהנא השתא דאמרת הפושעים דפשעי ואולי אלא מעתה דכתיב ט' המוציא ט' והמעלה דמסיק ודמפיק הוא אלא דאסיק ואפיק הכי נמי דפשעי הוא ואמר רבי ירמיה ט' (בר) אלעזר שלשה פתחים יש לגיהנם אחד במדבר ואחד בים ואחד בירושלים במדבר דכתיב ז' וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה בים דכתיב ט' מבטן שאול שועתי שמעת קולי בירושלים דכתיב ט' נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים ותנא דבי רבי ישמעאל אשר אור לו בציון וזו גיהנם ותנור לו בירושלים וזו פתחה של גיהנם ותו ליכא והאמר ר' מריון אמר ר' יהושע בן לוי ואמרי לה תנא רבה בר מריון דבבי רבי יוחנן בן זכאי שתי תמרות יש בני בן הנום

שתי רבקות. פי' מלשון עגלי מרפק. של שלש בקר דברי רבי מאיר. ר' יהודי' אומר של ארבע ארבע בקר. תנא רבקה נכנסת ורבקה יוצאה. ת"ר כמה ראשה ורובה של פרה אמהים. וכמה עוביה של פרה אמה ושני שלישי אמה,

א ו מיי פ"ז מהלכות
שבת ה"ז כ:
ז ב מיי ע"ס הלכות טו:
ח ג ד ה מיי ע"ס הלכות
כו:

רבינו חננאל

ונתן בעשר אמות. ר' יהודי אומר בשלש עשרה וכארבע עשרה. נמצא לר"מ טובי שש פרות כל פרה אמה ושני שליש אמה עשר אמות. ור"ה יהודי תני ח' פרות י"ג אמה ושלש. אמר רב פפא כבוד שמונה דברי רבי לא [בעינן] פשוטין, דהא אפילו רבי מאיר דאית ליה עשר אמות בין הדימוין, פש ליה תרתי אמות, רוח כלל רוח, דמעיל ליה לפרה ראשה ורובה התם ומשקה להו. ר' יודן דרביהון הללו יש להם שיעור אמה ארך הששה טפחים אילן, נמצא לר' מאיר שיעור הדימוין דהיינו אמות, ובין הדימוין כעשר אמות הרי י"ב אמות על י"ב אמות. וכל שנתן לר' יהודי דפשי ליה ה' אמות ושלש. כבוד י"ב אמות דברי הכל בעינן פשוטין. דאפילו לר' יהודי [לא] פשי ליה אלא אמתא ושלש. כי פליגי כבוד ראיתי ביה יתר משמונה אמות עד י"ב אמת. ולא כל י"ב אמת בכלל אלא י"א אמת ושלש. לר' מאיר בעי פשוטין. פשיטא, ופריק רב פפא לא שמיעא ליה רב בריהא דרביה שיעור דפרה בארבע ועוביה וקא מפריש לה אה בריהא, בעא מניה אביי מרבה האריך בדיומדין הקבועין ביוות כשיעור פשוטין. פי' הפסין העומדים ביוות נקראין דיומדין מפני שהן מרובעים ונראין כשיש טפחים לזה הצד וששה טפחים לצד האחר. והנה העמוד באמצע נקרא פשוט. עתה אם האריך כבס שבויות כשיעור י"ב טפחים מיה. ואיסקא ללישנא קמא דלא כדיומדין דמו. ועוד בעא מניה יתר מן י"ג אמה ושליש אמה לר' יהודי כמה אמת. פשוטין עבדי או מאריך בדיומדין. ואתא למפשטא מיהא דהתיב וכמה דין הפסין מקורבין לכאן כדי ראשה ורובה של פרה. וכמה הן מרוחקין מן הבאר אפי' כור ואפילו כורים. ר' יהודי אומר בית סאתים מותר, יתר מבית סאתים אסור. אמרו לו אי אתה או בריו או בסהר מוקצה וחצר אפי' בית עשרת כורים שמונה. ור"ה אילו כולן יש בהן מחיצה לפיכך מטלטלין בכלן אבל בביראות פסין ולא מחיצות. וא"כ בדיומדין מאריך להו ג"מ אילו מחיצות הן. ושנינו הכי קאמר הללו דיר מוקצה חצר סהר תורת מחיצה

שהן כעשר אמות. לא שייך למיפקן מניינא אחא לאשמעינן כדפריך דקדושין (דף פ. ט.) כיון דלא השמענו מנין פרות: **בבב** שתיים עשרה כ"ע לא פליגי. הוה מני למנקט צבור אחת עשרה ושליש ומשהו ולא דק: **רב** פפא ברייתא לא

שמיע ליה. והא דמסני לעיל אברייתא ימירות על שלש עשרה היינו צמר לשמעה: **ואם** איתא זו היא מחיצה וזו היא מחיצה מיבעי ליה. קשה דהכל פשיטא ליה להארכה דיומדין עדיפי מפשוטין ו לעיל אליבא דר"מ משמע ליה איכפא וי"ל דלעיל בני היכי דכי נמי נאריך דיומדין יהיה פרוץ מרובה ד לא פשוטין עדיפי דליכא היכר טפי אצל הכא איירי צרכו הרבה שאם נאריך דיומדין יהיה עומד מרובה כדקמני אי אתה מודה דירי וסחר ומוקצה שאפילו צית י כורין או יומר מותר לכן פריך פסיר זו מחיצה וזו מחיצה מצנעי ליה:

דהדקן **ארי** ית"ר בת"ל חיצ"ת חצ"ר שיבשה סימן: בעא מיניה אביי מרבה האריך בדיומדין כשיעור פשוטין לר"מ מהו א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמאריך בדיומדין לא דמפיש ועביד פשוטין א"ה האי ובלבד שירבה בפסין עד שירבה פסין מביעי ליה תני עד שירבה פסין א"ד א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמפיש ועביד פשוטין לא דמאריך בדיומדין הכי נמי מסתברא מוקדתי ובלבד שירבה בפסין ש"מ בעא מיניה אביי מרבה יותר משלש עשרה אמה ושליש לר' יהודה מהו פשוטין עביד או בדיומדין מאריך א"ל תניתיה כמה הן מקורבין כדי ראשה ורובה של פרה וכמה מרוחקין אפי' כור ואפי' כורים ר' יהודה אומר בית סאתים מותר יותר מבית סאתים אסור אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בדיר וסחר ומוקצה וחצר אפילו בת חמשת כורים ואפי' בת עשרה כורים שמותר אמר להן זו מחיצה ואלו פסין ואם איתא זו מחיצה וזו (היא) מחיצה מיבעי ליה הכי קאמר זו תורת מחיצה עליה ופרצותיה בעשר ואלו תורת פסין עליהן ופרצותיהן בשלש עשרה אמה ושליש בעא מיניה אביי מרבה תל המתלקט עשרה מתוך ארבע נידון משום דיומד או אינו נידון משום דיומד א"ל תניתיה ר' שמעון בן אלעזר אומר: היתה שם אבן מרובעת רואין כל שאילו תחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד ואם לאו אינו נידון משום דיומד רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר היתה שם אבן עגולה רואין כל שאילו תחלק ותחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד ואם לאו אינו נידון משום דיומד במאי קא מפלגי מר סבר חד רואין אמרינן תרי חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומד או לאו אמר ליה תניתיה יהיה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומד מאי לאו קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גווני גדר הכא נמי תרי גווני אילן איכא דאמרי גודריתא דקני קא מיבעיא ליה גודריתא דקני מאי א"ל תניתיה היה שם גדר או אילן או חיצת הקנים נידון משום דיומד מאי לאו גודריתא דקני לא קנה קנה פחות משלשה אי הכי היינו גדר ואלא מאי גודריתא דקני היינו אילן אלא מאי אית לך למימר תרי

שהן כעשר דברי ר"מ ר' יהודה אומר בשלש עשרה אמה וכארבע עשרה אמה כעשר הא עשר הויין משום דבעי למיתנא סיפא בשלש עשרה (ב) בשלש עשרה טפי הויין משום דבעי למתני כארבע עשרה וכארבע עשרה הא לא הויא אמר רב פפא איתרות על שלש עשרה ואינו מגיעות לארבע עשרה א"ר פפא כבוד שמונה דכ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין בבב שתיים עשרה דכ"ע לא פליגי דבעינן פשוטין כי פליגי משמונה עד שתיים עשרה לר' מאיר בעינן פשוטין לר' יהודה לא בעינן פשוטין ורב פפא מאי קמ"ל תנינא רב פפא ברייתא לא שמיע ליה וקמ"ל כברייתא:

מאריך הא מחיצה היא: ופירסא. אוקרת ציור מעשר: ואלו פסין עליהן. ויש י"ג אמה צין הארכה להארכה הלכך ציור מנית סאתים לא מיתכשר: סל המטלקט י. טפחים: מסוך ד'. אמות. תל משופע אצל מדרכו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ומתלקט גובהו לר' טפחים וקי"ל כהזורק כנס' שבת (דף ק. ט.) דלענין שבת הוה רשות היחיד ככל מאי אי קאי כמקום א' מן הדיומדין מי הוה כדיומד או לא. ולהכי נקט מתוך ד' שאם היה מדרכו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע לעשר אמות ארעא סמיכתא היא: מרובע. אמה על אמה ואינה מחוסרת אלא חליקה שינטל עובי שצינתיים ותיעשה כמחצו דופן לכאן ודופן לכאן: עגולה. מחוסרת חקיקה לחקוק לעיטול צליטת עיגול ולהשוות אלמנעה לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת לכאן ולכאן: **אמרי** נמי טרי רואין לר' ישמעאל ותל נמי לכאן עגולה דמי. לתנא קמח לא אמרינן טרי רואין: חישא קנים. שעשאה לכאן ולכאן כעין דיומד: גודריתא דקני. קנים מחוצרס הרבה בעץ א' סמוך לארך ומלמעלה הן מתפרשין: טרי גווני אילן. אשמעי' אילן שלם דליכא למימר יחלק ויחקק ואשמעי' האי אע"ג דליכא למימר הכי טרי הואיל ותחמיו אחד הוא' כדיומד אצל קנה (ב) פחות מג' לא: מאי לאו גודריתא דקני. וש"מ דלע"ג דלע"ג עובי (א) (ד' ט) בגובה עשרה אמרינן רואין: לא קנה קנה פחות מג'. דעשי כדיומד ממש ובלא רואין איכא תיקון מעליא:

שכן נעשר. אמות ששה צקר. ולקמן פריך מאי כעשר הא עשר מכוונות הן: כ"ג וי"ד. שמונה צקר ילאו מכלל שלש עשרה ולכלל י"ד לא צאו ד"ג אמה ושליש הן: צבור. רחב שמונה אפי' לר"מ לא בעינן פשוטין דכי מרחיק כדי ראשה ורובה דהיינו שתי אמות לכל

רוח נמלא החלל שצין צ' המחיצות שמים עשרה אמה והפסין רחבן אמה לכל רוח זה כנגד זה נמלא צין פס לפס שיעור פתח עשר אמות ור' מאיר דכתי שרי: צבור שמים עשרה. דכי מרחיק שמי אמות מכאן וכנגדם מכאן יש חלל המחיצה י"ו אמה ומתן שמי אמות עומד הרי צין זה לזה י"ד פרוץ וכולי האי לא שרי רבי יהודה ובעינן פשוטין לכל דל דמכל דל ודל איכא י"ד אמות. ולקמן מפרש היכא משוי להו: סנינא. לדרכ פפא צמתני דקתני לר' מאיר ששה צקר ולרבי יהודה שמונה צקר וממילא שמי עשרה דר"מ שרי בהצדלת עשר ור' יהודה שרי בהצדלת שלש עשרה אמה ושליש וכי קצבי ר' מאיר פשוטין ציור מעשר קאמר: רב פפא הך ציינא. דתנא שיעורא דעובי הפרות לא שמיע ליה וצמתני לא פריש להו ואחא רב פפא לפרושי לך צמתנין דשיעורא דר' מאיר עשר אמות וד' יהודה שלש עשרה אמה ושליש והפסין רב פפא מדעתו למה שנינו צברייתא דראשה ורובה שמי אמו' ועוביה אמה ושני שלשי אמה: האריך דיומדין. ויתר מאלה לכל דל עד שהמניד רוח שצינתיים על עשר אמות: מהו. דווקא פשוטין קאמר דכיון דהרחיקן יותר משיעור חכמים בעינן היכר ציני ציני ולא סגי בהארכה דעבידן אלא מרחיק פורתא בן הפס ונתן שם פשוט וכן לאריך גיכא משום דליהוי היכירא או דילמא כיון דסוף סוף עשר ריח הוא דליכא לא מיתכשר: לר' יהודה. דלא דלכר פשוטין הי עדיפא ליה פשוטין עדיפי ליה ומרוחקין מן הדיומדין י"ג אמה למיהוי היכירא ציני ציני ולא סגי בהארכה דיומדין או הארכה דיומדין עדיפא דלא ליתי אורח דהאי גיכא

לצור: אפילו כור. וכלצד שירצה צפסין: יוסר מנית סאתים אסור. שזה שיעור היקף שלא כתיקנו: דירי. מוקף לדירה שההועה דר שם צלילה: זו מחיצה. שלמה היא: ואלו פסין הן. וצין כל אחד ואחד שלש עשרה אמות ואין עומד אלא פס אמה צין כל שלש עשרה ושליש עשרה. אלמלא לרבי יהודה פשוטין עביד דאי דיומדין

מאריך הא מחיצה היא: ופירסא. אוקרת ציור מעשר: ואלו פסין עליהן. ויש י"ג אמה צין הארכה להארכה הלכך ציור מנית סאתים לא מיתכשר: סל המטלקט י. טפחים: מסוך ד'. אמות. תל משופע אצל מדרכו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ומתלקט גובהו לר' טפחים וקי"ל כהזורק כנס' שבת (דף ק. ט.) דלענין שבת הוה רשות היחיד ככל מאי אי קאי כמקום א' מן הדיומדין מי הוה כדיומד או לא. ולהכי נקט מתוך ד' שאם היה מדרכו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע לעשר אמות ארעא סמיכתא היא: מרובע. אמה על אמה ואינה מחוסרת אלא חליקה שינטל עובי שצינתיים ותיעשה כמחצו דופן לכאן ודופן לכאן: עגולה. מחוסרת חקיקה לחקוק לעיטול צליטת עיגול ולהשוות אלמנעה לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת לכאן ולכאן: **אמרי** נמי טרי רואין לר' ישמעאל ותל נמי לכאן עגולה דמי. לתנא קמח לא אמרינן טרי רואין: חישא קנים. שעשאה לכאן ולכאן כעין דיומד: גודריתא דקני. קנים מחוצרס הרבה בעץ א' סמוך לארך ומלמעלה הן מתפרשין: טרי גווני אילן. אשמעי' אילן שלם דליכא למימר יחלק ויחקק ואשמעי' האי אע"ג דליכא למימר הכי טרי הואיל ותחמיו אחד הוא' כדיומד אצל קנה (ב) פחות מג' לא: מאי לאו גודריתא דקני. וש"מ דלע"ג דלע"ג עובי (א) (ד' ט) בגובה עשרה אמרינן רואין: לא קנה קנה פחות מג'. דעשי כדיומד ממש ובלא רואין איכא תיקון מעליא:

ופשט ליה מיהא דתניא היה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומד. ואי חיצת הקנים דקתני לאו חיצת קנים (פחות) קנה קנה פחות משלשה הן. ודחי לא, האי חיצת קנים גודריתא דקני הן. פי' עיקר הקנים שהן מחוברין כולן כאילו קנה אחד. אי הכי היינו אילן. כלומר גודריתא דקני דומין לאילן שעיקרו אחד ואמריו מפורדין כו'. עד תרי גווני אילן. איכא דאמרי (הכל) (בבב"ג) (פשט) (פשוט) ליה גודריתא דקני בעא מיניה.

הגהות הב"ח

(א) נ"ב' משום דכתי למיתני סיפא בעלש עשרה תנא רישא בעשר שלש עשרה הא טפי הויין: (ב) רש"י ד"ה מ"ר גווי וכו' אצל קנה קנה פחות: (ד) ד"ה מאי לאו וכו' דלע"ג עובי שלשה בגובה עשרה:

מוסף רש"י

חיצת הקנים. קנים מוכרס, קילת שחיו מנוטים כסדר מחיצה (לעיל טו). היה שם אילן. כפסי גירלות קיל, היה צלחת הפילות אילן, שעובי אמה לכל (טו"ב) או גדר. מרובע היה על אמה, כל גדר סתם על אצטט הוא וצריך שיהא אמה על אמה כדי לתלקו לשמי מחיצות, אמה למרחק ואמה לנפון או לרום (ט"ו).

מוסף תוספות

א. כי ששחלל הכור י"א אמות ושליש, ותתן לכל צד ב' אמות, יהיה הכל ט"ז אמה ושליש, תן לשני הדיומדין ב' אמות יהא ריח שביניהן י"ג אמה ושליש, וכשיעור הוה מתיר רבי יהודה, ומיהו ודאי כל שיש יותר מ"יא אמה ושליש ברוחב הכור וירבה האויר שבין הדיומדין לרבי יהודה וצריך למעט. ב. דחשיב קנינא. ג. דחשיב קנינא ליה מחיצה. מוס' ה"א"ש. ג. [ד]מביעיא ליה אה דיומדין מהני כשפוטין אה. ז. ביתר מיהו ע"ד וכו' דגם כי נמי מאריך בדיומדין מ"ר ועד י"מ מ"מ הוי הפרוץ מרובה. מוס' ר"פ. ו. עד שלא יסאר כי אה י"ג ושליש. שם. א. דאי אתא דיומדין עביד לר"י, א"כ אמאי פליג ביהר מבית סאתים, כיון דעומד מרובה הא מחיצה היא כמו גבי חצר, אלא ש"מ דפשוטין עביד, לכל סוף אויר שלש עשרה דיו משום דיומד, ונמצא שהפרוץ מרובה, ולכן לא חשיב מחיצה. שם.

רבינו חננאל (המשך)

ואמה לכאן נידון משום דיומד. (למענין מין)הא דתל המתלקט י טפחים גובה מתוך ד' אמות אורך נידון משום דיומד. ותוב בעא מיניה חיצת הקנים קנה קנה פחות מג' טפחי נידון משום דיומד אי לא.



עירובין דף י"ט ע"א



© כל הזכויות שמורות 2004

תנא רבקה נכנסת ורבקה יוצאת





עירובין דף י"ט ע"ב



שהן כעשר דברי ר' מאיר
 $[1\frac{2}{3} \times 6 = 10]$



עירובין דף י"ט ע"ב



13 אמות ושליש

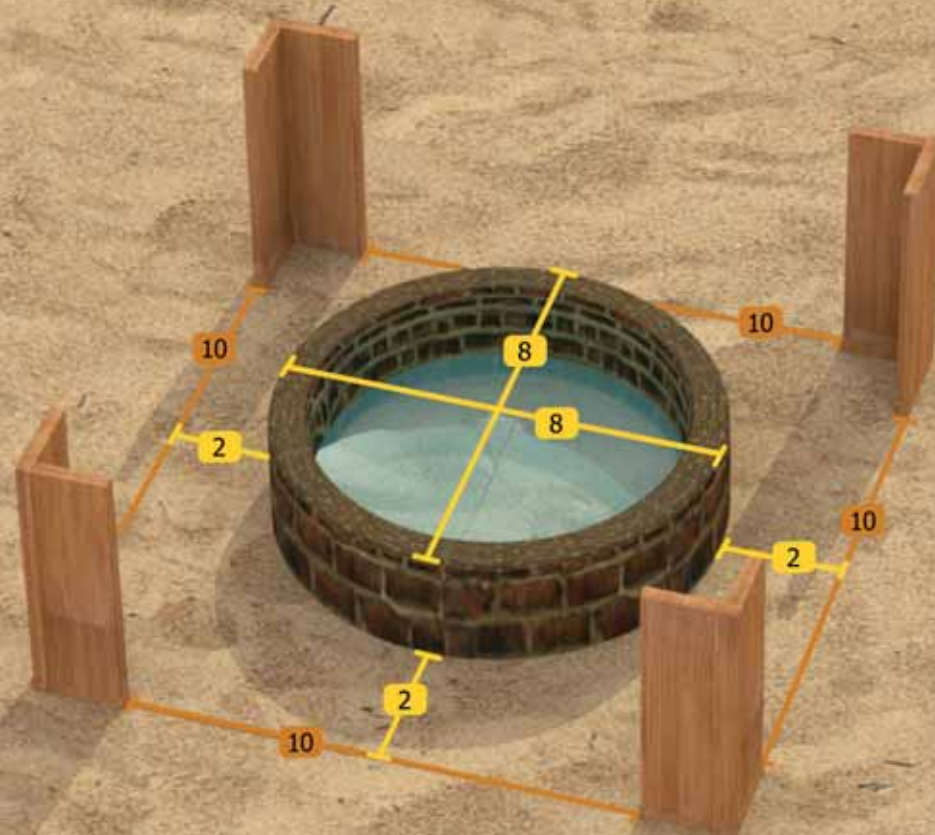
אמה ושני שליש



"יתירות על שלש עשרה ואינן מגיעות לארבע עשרה"

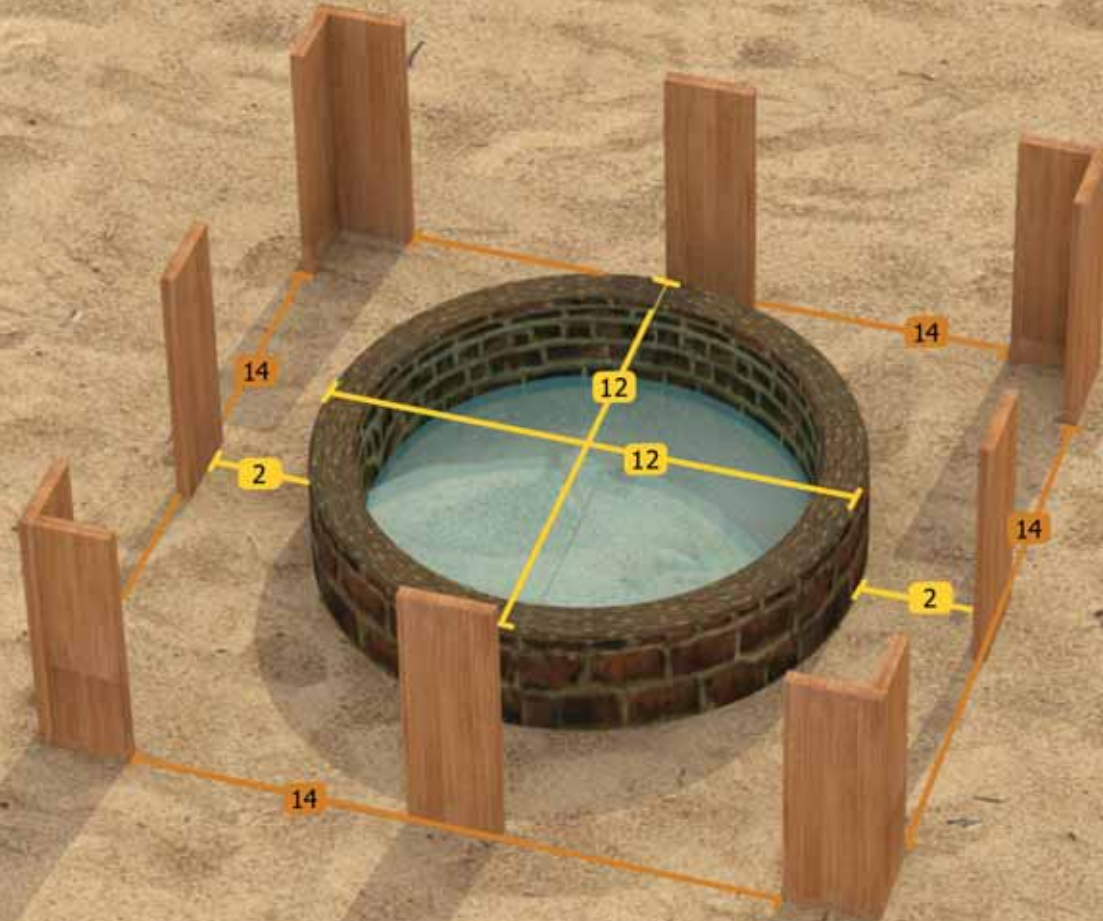
$$[1\frac{2}{3} \times 8 = 13\frac{1}{3}]$$

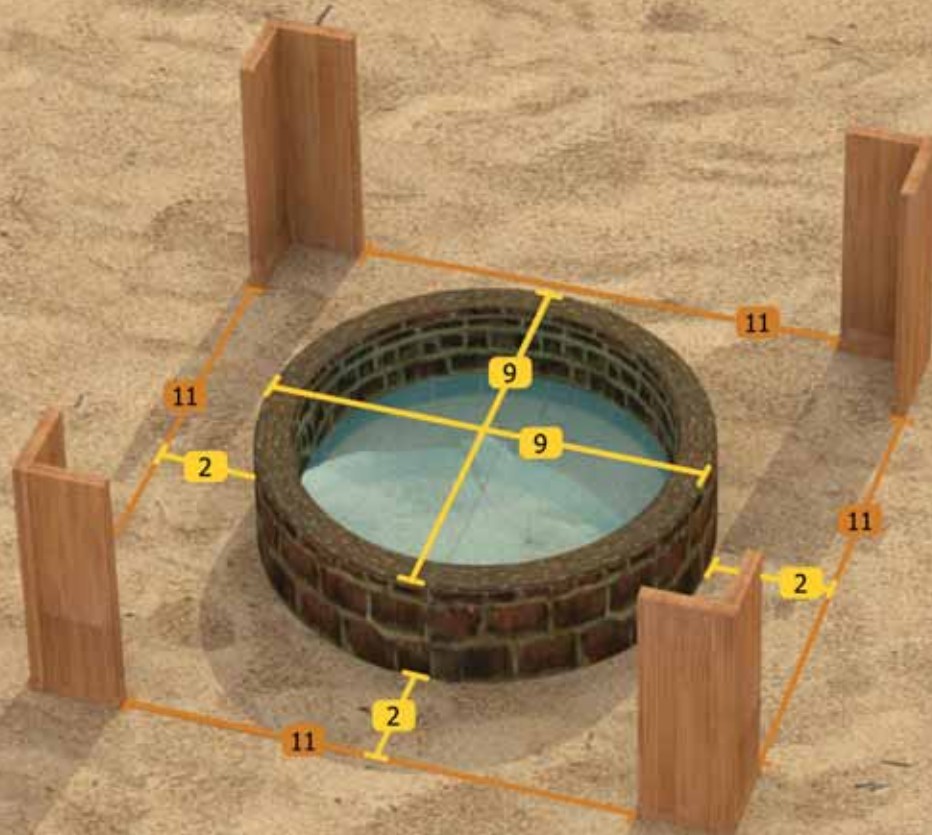
עירובין דף י"ט ע"ב



80008 | כל הזכויות שמורות

בבור שמונה כ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין

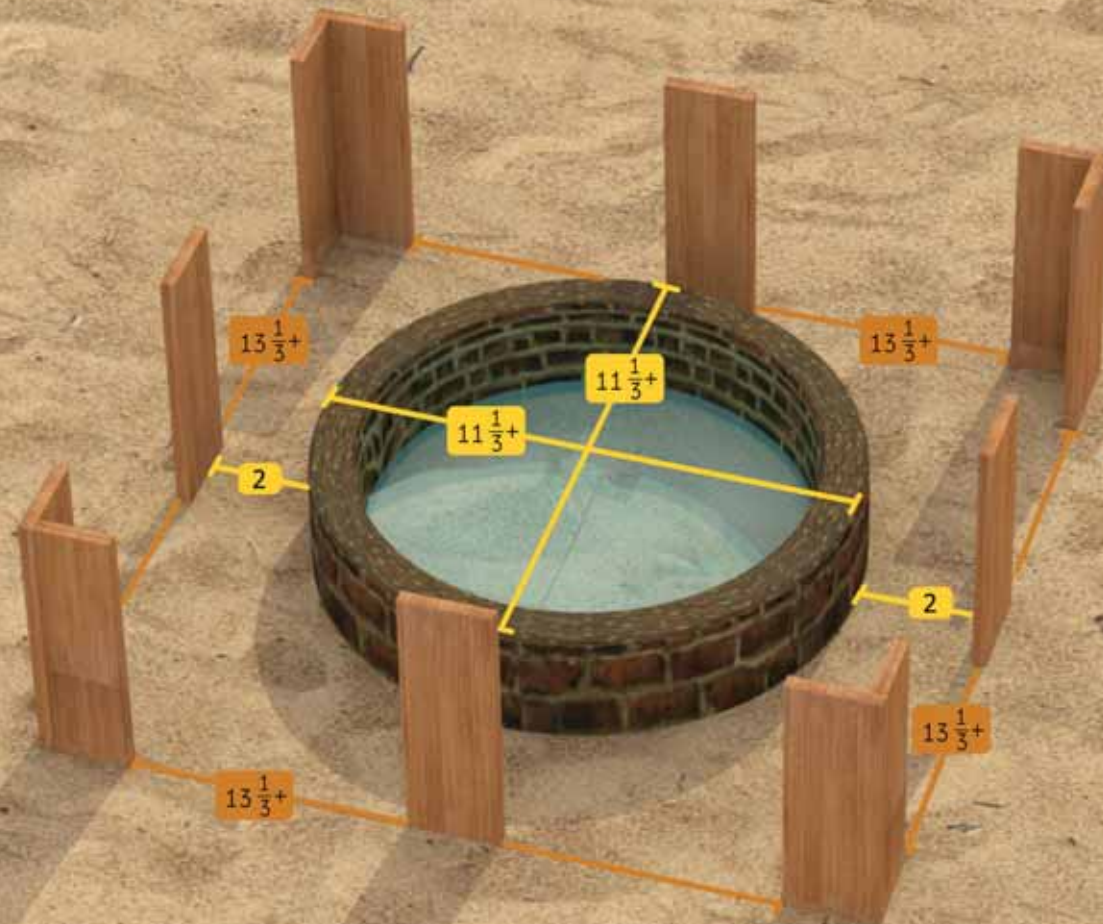






עירובין דף י"ט ע"ב

תוס' ד"ה בבור



הוי מצי למינקט בבור אחת עשרה ושליש ומשהו



עירובין דף י"ט ע"ב



© כל הזכויות שמורות | 2012

האריך בדיומדין כשיעור פשוטין



עירובין דף י"ט ע"ב



© כל הזכויות שמורות 2013

דמפיש ועבד פשוטין



עירובין דף י"ט ע"ב

תוס' ד"ה ואם

1-2013 © כל הזכויות שמורות



דלעיל בעי היכי דכי נמי נאריך בדיומדין יהיה פרוץ מרובה



עירובין דף י"ט ע"ב

תוס' ד"ה ואם

2-102013 © כל הזכויות שמורות



אבל הכא איירי ברחב הרבה שאם נאריך הדיומדין יהיה עומד מרובה



עירובין דף י"ט ע"ב



10 טפחים

4 אמות





עירובין דף י"ט ע"ב

אמה
אמה



© כל הזכויות שמורות | 2015

אבן מרובעת רואין כל שאילו תחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן



עירובין דף י"ט ע"ב

אמה
אמה





עירובין דף י"ט ע"ב

© כל הזכויות שמורות 2017 א' א'

חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה



עירובין דף י"ט ע"ב

אילן

גדר

© כל הזכויות שמורות 2017

היה שם אילן, או גדר... נידון משום דיומד



עירובין דף י"ט ע"ב

לשיטת הרמב"ם



3 טפחים



לשיטת הגאון יעקב



פחות מ- 3 טפחים

3 טפחים

לשיטת הריטב"א

10 טפחים

יותר מ- 3 טפחים

